

Sygn. akt I C 678/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 października 2014 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Tadeusz Dereń

Protokolant Magda Biernat

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 6 października 2014 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa L. P.

przeciwko D. W. i Z. W.

o nakazanie

I. nakazuje pozwany D. W. i Z. W. usunięcie składowiska obornika i gnojownicy zlokalizowanego na działce nr (...) położonej w B. w bezpośredniej bliskości granicy z nieruchomością położoną w B. nr (...), stanowiącej własność powoda L. P., dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku VII Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w Nowej Rudzie prowadzi księgę wieczystą nr (...) w terminie 30 dni od uprawomocnienia się wyroku i zakazuje pozwany na przyszłość lokalizowania składowiska obornika w odległości mniejszej niż 30 metrów od otworów okiennych i drzwiowych budynku mieszkalnego powoda położonego na działce nr (...) w B.,

II. zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 1866,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

III. zwrócić powodowi L. P. kwotę 50 zł tytułem nadpłaty opłaty sądowej od pozwu.

Sygn. akt I C 678/13

UZASADNIENIE

Powód L. P. wniósł pozew o nakazanie pozwany D. i Z. małż. W. aby dokonali usunięcia składowiska obornika i gnojownicy zlokalizowanego na działce nr (...) położonej w B. nr (...) w bezpośredniej bliskości granicy z nieruchomością położoną w B. nr (...), stanowiącej własność powoda, dla której Sąd Rejonowy w Kłodzku prowadzi księgę wieczystą nr (...) i zakazanie im na przyszłość lokalizowania takiego składowiska w odległości mniejszej niż 30 m od otworów okiennych i drzwiowych budynku położonego na działce nr (...) w m. B. oraz o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda solidarnie kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa adwokackiego.

W uzasadnieniu pozwu podał, że jest właścicielem nieruchomości zabudowanej położonej w B. nr (...), działki nr (...), w której zamieszkują jego rodzice W. i S. P. (1), którym przysługuje służebność mieszkania. Nieruchomością bezpośrednio sąsiadującą z nieruchomością powoda - działką nr (...) - położoną w B. nr (...) władają pozwani, którzy prowadzą chów zwierząt, a od ok. 15 lat zaczęli tam przechowywać produkty uboczne tego chowu, a to obornik i gnojowicę, które składają w bezpośrednim sąsiedztwie z granicą działki powoda, w miejscu do tego nie przystosowanym technicznie, w odległości 9,5 m od otworów okiennych położonego na niej budynku.

Od 2011 r. obornik i gnojowice są gromadzone przez cały okres letni. (...) stwierdził, iż pozwani dopuszczają się licznych nieprawidłowości przy składowaniu tych substancji - co wynika z protokołu kontroli z dnia 28.06.2012r.

Stopień dolegliwości i wywołanych składowaniem obornika i gnojowicy dla mieszkańców nieruchomości powoda jest bardzo wysoki i przekracza przeciętną miarę, rodzice powoda odczuwają liczne uciążliwości z tym związane, ze składowiska dochodzi cuchnący zapach, którego uciążliwość w sezonie letnim przy wysokich temperaturach powietrza jest nie do zniesienia. Ze względu na dochodzący ze składowiska odór niemożliwe jest otwieranie okien , wywieszanie prania , zapraszanie gości czy też przebywanie w części nieruchomości sąsiadującej z nieruchomością pozwanych. Składowisko stanowi też wylęgarnię much i innych insektów , które przenikają do budynku powoda mimo zamontowanych w oknach siatek. Korzystanie przez powoda z części jego nieruchomości zgodnie z jej przeznaczeniem z uwagi na te czynniki jest bardzo ograniczone. Ojciec powoda cierpi na rozedmę płuc i przy tym schorzeniu wskazane jest wietrzenie pomieszczeń , co w sezonie letnim jest niemożliwe. Pozwani nie podjęli żadnych działań w celu wywiezienia nieczystości i obornika a jedynie przykryli obornik plandeką , i to nie w całości , która też pozostaje odkryta.

Wobec powyższego żądanie powoda jest uzasadnione w świetle przepisu art. 144kc w zw. z art. 222§2kc.

Na rozprawie w dniu 6 października 2014r. /k-194 akt/pełnomocnik powoda sprecyzował żądanie pozwu przez / nakazanie pozwanym usunięcia składowiska obornika i gnojowicy zlokalizowanego na działce nr (...) / w miejsce działki nr (...) / położonej w miejscowości B..

W odpowiedzi na pozew pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu wg norm przepisanych wyznając , iż składują obornik w miejscu wskazanym przez powoda w niewielkiej odległości od granicy działki , ok. 0,30 – 1,40 metra , szerokość przyzmy obornika wynosi 2,70 metra, nie jest prawdą , iż na działkę powoda wyciekają z przyzmy wody gnojowe. Przyzma obornika usytuowana jest w odległości około 7 metrów od okien budynku pozwanych i nie odczuwają ani przykrego zapachu , nie dokuczają im muchy.

W ocenie pozwanych poziom uciążliwości wywołanych składowaniem obornika nie stwarza takich dolegliwości jakie podnosi pełnomocnik powoda, gdyż w okresie letnim obornik przykryty jest plandeką co uniemożliwia się gromadzenie much i innych insektów. Ponadto S. P. (1) może przebywać w pokoju , którego okna nie wychodzą na obornik pozwanych, także W. P. (1) może suszyć pranie na sąsiedniej użytkowanej przez nią działce nr (...). Pozwani nie mają fizycznej możliwości składowania obornika w innym miejscu na terenie zamieszkiwanej przez nich posesji , gdyż nie pozwala na to jej zabudowa oraz ukształtowanie , które uniemożliwiają wywóz obornika systemem mechanicznym.

Osiągane przez pozwanych dochody ze sprzedaży płodów rolnych i mleka stanowią wyłączne źródło utrzymania. Wskazany sposób prowadzenia chowu zwierząt przez pozwanych jest typowy dla innych mieszkańców B. oraz okolicznych wsi. Nie można też wymagać by wyeliminowane zostały wszelkie uciążliwości stwarzane przez życie w określonym środowisku w tym wypadku wiejskim , zaś pozwani podejmują działania zmierzające do minimalizacji ich skutków polegające na zamontowaniu zbiornika na odpływy z obornika , obłożeniu przyzmy nieprzepuszczalną opaską , nakryciu plandeką przyzmy obornika.

W wyniku postępowania dowodowego , Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Powód L. P. jest właścicielem nieruchomości zabudowanej położonej w B.nr (...), obejmującej działkę gruntu nr (...), w której zamieszkują rodzice powoda W.i S. P. (1) mający służebność mieszkania. Powyższa nieruchomość graniczy z działką nr (...), zabudowaną budynkiem mieszkalno - gospodarczym stanowiący własność pozwanych , którzy prowadzą hodowlę zwierząt – obecnie trzymają dwie krowy i cielaka.

/ dowód: - odpis z księgi wieczystej nr (...) k-12,

- kopia mapy ewidencyjnej k-15,

- przesłuchanie powoda k-16,

- oświadczenie pozwanej k-194 verte /

Na działce nr (...), stanowiącej własność T. G. (1), pozwani składują nawóz zwierzęcy – obornik, stanowiący produkt uboczny chowu zwierząt. Nieruchomość T. G. graniczy bezpośrednio z działką powoda, zaś przyzma obornika składowana jest w odległości od 0,5 m do 1 m od ogrodzenia działki powoda. Obornik składowany jest bezpośrednio na gruncie, zaś teren wokół przyzmy przesiąknięty jest gnojówką. Składowisko obornika w dniu wizji lokalnej przez biegłego sądowego tj. 9 maja 2014r. było o wymiarach: szerokość 4,20 m, długość 3,80 m i wysokość 0,90 m w najwyższym miejscu. Przyzma obornika usytuowana jest w odległości 9,80 m od najbliższego okna budynku mieszkalnego powoda. Składowisko jest prowizorycznie zabezpieczone przed rozsuwaniem, przykryte częściowo folią. Obornik gromadzony przez cały czas letni.

/dowód: - przesłuchanie powoda k-126,

- opinia biegłego sądowego B. W. k-142,

- dokumentacja zdjęciowa k-41-43,

- nagranie miejsca składowania obornika płyta CD k-187, k-85,

- zeznania świadka W. P. k-105/.

W trakcie kontroli P. w K.z dnia 28.06.2012r. stwierdzono, iż obornik pozwanych składowany jest w miejscu nieprzystosowanym technicznie, bezpośrednio przy granicy posesji, brak zbiornika na gromadzenie nieczystości płynnych z przyzmy obornika oraz stwierdzono w trakcie tych czynności nieprzyjemny fetor i owady latające na przyzme obornika.

/dowód: protokół kontroli z 28.06.2012r. k-16/.

Interwencje organów, w tym W.N., wzywające pozwanych do usunięcia składowiska obornika nie odniosły skutku.

/dowód: -pisma strony G. N.k 18-19,

-pismo W. P. z 28.09.2012r k-20,

-wezwanie pozwanych z 7.11.2012r k-21,

-pisma W. P. k-26-31,

-pisma W. N.z 17.07.2012r k-34 i z 17.08.2012r k-35,

-pismo Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich z 8.08.2012r k-39/

Stopień dolegliwości i uciążliwości składowania nawozu zwierzęcego w tak bliskiej odległości jest bardzo wysoki dla mieszkańców nieruchomości powoda.

Przede wszystkim ze składowiska dochodzi cuchnący i nieprzyjemny fetor który wzrasta w okresie letnim przy wysokich temperaturach i jest wtedy nie do zniesienia. Ze względu na dochodzący ze składowiska odór i smród nie można otwierać okien w budynku mieszkalnym powoda od strony składowiska, oraz nie można korzystać z tej części działki, zwłaszcza rekreacyjnie, jak również i gospodarczo. Składowisko stanowi wylęgarnię much i różnych insektów, które przenikają do pomieszczeń budynku powoda, mimo zamontowania w oknach siatek, oraz są gryzące. Ojciec powoda S. P. (1) lat 80 cierpi na rozedmę płuc i przy takim smrodzie, ze składowiska obornika pozwanych ma duszności i kłopoty z oddychaniem. W innych gospodarstwach w B. obornik nie jest składowany w pobliżu budynków mieszkalnych sąsiadów, jak to ma miejsce w przypadku pozwanych.

/dowód: -przesłuchanie powoda k-126,

-zeznania świadków J. L. k-103 verte,

E. C. k-104,

V. C. k-105,

W. P. k-105,

A. K. k-121,

- opinia biegłego B. W. k-142,

- karty informacyjne leczenia szpitalnego S. P. k 86-87/

Sąd zważył , co następuje:

Bezspornym jest w sprawie , iż powód jest właścicielem nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym obejmującej działkę gruntu nr (...), w której zamieszkują rodzice powoda W. i S. P. (1) mający ustanowioną służebność mieszkania , zaś powyższa nieruchomość graniczy z działką pozwanych nr (...), zabudowaną budynkiem mieszkalno – gospodarczym oraz działką nr (...), stanowiącą własność T. G. (1) , na której pozwani składają obornik w odległości od 0,50 m do 1 m od ogrodzenia działki powoda.

Niespornym jest również , iż składowisko obornika jest bezpośrednio na gruncie ,prowizorycznie zabezpieczone przed rozsuwaniem , teren wokół przyzmy przesiąknięty jest gnojówką , zaś w dniu wizji lokalnej przez biegłego sądowego tj. 9 maja 2014r było o wymiarach – szerokość 4,20 m, długość 3,80 m i wysokość 0,90 m w najwyższym miejscu.

Zgodnie z przepisem art. 144 kc właściciel nieruchomości powinien przy wykonaniu swego prawa powstrzymać się od działań , które by zakłóciły korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę , wynikającą ze społeczno- gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych. Immisjami pośrednimi są te oddziaływania , które ujawniają się na nieruchomości wyjściowej a następnie przenikają na obszar nieruchomości sąsiednich np. dym, ciecze, zapach czy też hałas. O wystąpieniu immisji można mówić wtedy, gdy pomiędzy wykonywaniem prawa własności na nieruchomości wyjściowej a zakłóceniem w korzystaniu z nieruchomości sąsiedniej istnieje związek przyczynowy. Granicą służącą ocenie dopuszczalności immisji jest przeciętna miara , ustalona przy pomocy dwóch kryteriów - społeczno gospodarczego przeznaczenia nieruchomości oraz stosunków miejscowych. W orzecznictwie przyjęto, że ocena przeciętnej miary w rozumieniu przepisu art. 144 kc powinna być dokonana na podstawie obiektywnych warunków panujących w środowisku osób zamieszkujących na danym terenie, a nie na podstawie subiektywnych odczuć właścicieli poszczególnych nieruchomości , powinna uwzględniając przeznaczenie nieruchomości , która wynika z jej charakteru i sposobu z niej korzystania , zaś określenie stosunki miejscowe odnosi się zarówno do miejsca jak i czasu / vide: wyrok SN z 3.07.1969r IICR 208/69, wyrok SN z 28.12.1979r III CRN 249/79/. Istotne jest zatem , aby ocena zakłóceń zapewniała powiązanie z konkretną w danym czasie i miejscu sytuację i aby nie była oderwana od rzeczywistości.

Jak już wskazano ,ocena przeciętnej miary musi być dokonana na podstawie obiektywnych kryteriów a nie na podstawie subiektywnych odczuć poszczególnych osób , zaś przeciętny charakter miary wskazuje , że za punkt odniesienia należy przyjąć odczucia przeciętnej osoby . Zatem, mając powyższe na uwadze , rozstrzygając powództwo w kontekście art. 144 kc należało ustalić , czy składowisko obornika pozwanych oddziałuje pośrednio na nieruchomość powoda, zakłócając korzystanie z tej nieruchomości oraz czy oddziaływania to przekracza przeciętną miarę.

W okolicznościach przedmiotowej sprawy , mając na uwadze zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd uznał , że stopień dolegliwości i uciążliwości składowania obornika przez pozwanych jest bardzo wysoki dla mieszkańców nieruchomości powoda, oddziałuje na tą nieruchomość ponad przeciętną miarę, zakłócając korzystanie z nieruchomości.

Z przesłuchania powoda jak i z zeznań świadków W. P., E. C., V. C. i A. K., którym Sąd dał wiarę, oraz dołączonych dokumentów min. protokołu kontroli P.w K.wynika jednoznacznie, że ze składowiska obornika pozwanych znajdującego się zaledwie w odległości 9,80 m od najbliższego okna budynku mieszkalnego powoda, dochodzi cuchnący i nieprzyjemny fetor, który wzrasta w okresie letnim i przy wysokich temperaturach, jest wtedy nie do zniesienia, ze względu na odór i smród nie można otwierać okien w budynku od strony składowiska jak również nie można korzystać z części działki od tego składowiska-zwłaszcza rekreacyjnie czy np. do wywieszania prania.

Składowisko obornika stanowi też wylęgarnię much i również insektów, które przenikają do pomieszczeń budynku powoda, mimo zamontowanych w oknach siatek, i są bardzo gryzące. Korzystanie przez powoda z części jego nieruchomości zgodnie z jej przeznaczeniem jest zatem bardzo ograniczone.

Należy też wskazać, że ojciec powoda S. P. (1), cierpiący na rozedmę płuc, przy takim smrodzie ze składowiska obornika pozwanych ma duszności i kłopoty z oddychaniem.

Zdaniem Sądu, pozwani nie mogą powoływać się na to, że już wcześniej składowali w tym miejscu obornik i wywodzić stąd obowiązek znoszenia przez mieszkańców budynku powoda tych uciążliwości. Bez znaczenia jest również ilość hodowanych zwierząt gospodarskich mając na uwadze ilość i wymiary składowiska obornika. Należy też podkreślić, co potwierdza materiał dowodowy w tym opinia biegłego sądowego B. W., że pozwani nie podjęli żadnych działań, mimo interwencji różnych organów, w celu minimalizacji skutków oddziaływania, składowiska obornika, które jest prowizorycznie zabezpieczone i to tylko boki przed rozsuwaniem /vide: zdjęcia dołączone do opinii oraz nagranie na płycie CD /, brak prawidłowego zabezpieczenia na gnojówkę, zaś przyzma obornika przykrywana jest tylko częściowo, a nawet całkowite jej przykrycie w żaden sposób nie zabezpieczy przed fetorem i smrodem mając na uwadze warunki w jakich składowany jest obornik.

Należy zgodzić się, że środowisko wiejskie oraz jego specyfika związana min. z prowadzeniem działalności rolniczej czy też hodowlanej stwarza pewne warunki oddziaływania, które należy znosić, lecz w żaden sposób, mając na uwadze okoliczności niniejszej sprawy, nie usprawiedliwia to składowania obornika w tak bliskiej odległości od okien budynku mieszkalnego powoda, oraz narażenie mieszkańców tego budynku, i to w sposób intensywny, na jego oddziaływanie tym bardziej, że pozwani mogą złożyć obornik bądź w granicach własnej działki, która wprawdzie jest zabudowana ale nie uniemożliwia wykonania takiego składowiska, bądź na działce T. G. (1), na której obecnie składują obornik, ale w dalszej odległości od granicy z działką powoda gdyż, co potwierdził świadek T. G., jest to działka bardzo duża o powierzchni około 0,6 ha i pozostała jej część wykorzystywana jako pastwisko, a więc umożliwia również wykonanie prowizorycznego składowiska podobnie jak obecnego. Wreszcie należy wskazać na zeznania świadka J. L., sołtysa wsi B., który jednoznacznie potwierdził, że w B. również w wielu innych gospodarstwach składowany jest obornik, ale nie zna takiego składowania, które byłoby w takiej bliskiej odległości od budynków mieszkalnych sąsiadów – jako to ma miejsce w wypadku powoda.

Wbrew twierdzeniom pozwanego o warunkach technicznych lub ich braku dla składowiska, w oparciu o przepisy rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z 7.10.1997r w sprawie warunków technicznych, jakimi powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich użytkowanie /Dz. U nr 32 poz. 877/, Sąd co wskazano wyżej, nie oceniał warunków technicznych składowiska ale czy składowisko to oddziałuje pośrednio na nieruchomość powoda, zakłócające korzystanie z nieruchomości i czy oddziaływanie to przekracza przeciętną normę. Nadto, pomijając, czy powyższe przepisy rozporządzenia obowiązują pozwanych czy też nie, to w sposób szczegółowy określają one jakie odległości winny być zachowane w wypadku składowiska obornika – nie mniej niż 30 m od otworów okiennych i drzwiowych w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi. Oznacza to, że takie odległości są uzasadnione przede wszystkim z uwagi na oddziaływanie takiego składowiska na nieruchomości sąsiednie.

W tym stanie rzeczy, dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uwzględnił żądanie powództwa w całości, w oparciu o przepis art. 144 kc w zw. z art. 222§2 kc – pkt. I wyroku, oznaczając 30-dniowy termin wykonania zobowiązania przez pozwanych od dnia uprawomocnienia się wyroku jako wystarczający do usunięcia składowiska obornika oraz zakazując na przyszłość lokalizowania składowiska obornika w odległości

mniejszej niż 30 m od otworów okiennych i drzwiowych budynku mieszkalnego powoda, posługując się w tym zakresie odległościami oznaczonymi w w/w rozporządzeniu i w opinii biegłego sądowego B. W..O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 kpc w zw. z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28.09.2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie /Dz. U. nr 163 poz. 134 ze zm./ i koszty w kwocie 1866,20 zł obejmują kwotę 150 zł opłaty od pozwu , 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa , 600 zł kosztów zastępstwa /§6 pkt. 3 w/w rozporządzenia/ i 1099,20 zł kosztów opinii biegłego sądowego.

Na podstawie przepisu art.80 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z 28 lipca 2005r /tekst jednolity- Dz. U. nr 90 poz. 594/ należało zwrócić powodowi kwotę 50 zł tytułem nadpłaty opłaty sądowej od pozwu.